

Török Gábor elemez - Nyitott kérdés

2013 április 06. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Érdekes életet élnek a politikai közhelyek. El?ször rettenetesen innovatívak, látványosak, segítenek a megértésben – ekkor még nem is közhelyek, sokkal inkább felfedezések, értelmezések. Aztán egyre többen átveszik, használják, olykor megspórolják vele az érdemi választ, a gondolkozást.

S az, ami el?ször ajtót nyitott, új látásmódot hozott, egyre inkább bezár, korlátoz, végül pedig valójában értelmét veszti.

Így vagyok mostanában ezzel a sokat emlegetett baloldali el?választással. Amikor el?ször mondták, mondtuk Mesterházy Attila és Bajnai Gordon sajátos küzdelme kapcsán, tényleg megmutatott valamit, ami talán nem volt akkor annyira egyértelm?. Az amerikai analógia segített megérteni, hogy bár a két ellenzéki politikus végs? célja a kormányváltás, Orbán Viktor legy?zése, valójában most nem ez, hanem az els? számú kihívó pozíciójának megszerzése köti le energiáikat. Amint világossá vált, hogy itt valójában az azonos oldalon álló jelöltek tétre men? – azaz nem megrendezett – rivalizálása zajlik, azt is lehetett tudni, hogy ebben a küzdelemben nagyon hasonló eszközöket használhatnak majd a szerepl?k, mint az el?választási harcokban edz?d? amerikai társaik.

Eleve tudták vagy megtanulták, hogy egy ilyen helyzetben az jár el okosabban, aki az amúgy létez? konfliktusról kevesebbet beszél, aki együttm?köd?nek és nyitottnak mutatja magát, miközben természetesen g?zer?vel azon dolgozik, hogy riválisa fölé kerekedjen. Mindezt ráadásul nem csupán azért teszi, hogy a saját táborán belül demonstrálja elkötelezettségét és elrejtse hatalmi céljait, hanem azért is, mert – ha végül megszerzi a bels? gy?zelmet – szüksége lesz majd riválisának szavazóira, s minden bizonnyal riválisának valamilyen támogatására is.

Ez csak egy példa, amiben megmutatkozik a Mesterházy-Bajnai küzdelem el?választási jellege, a hasonlóságok más tekintetben is kimutathatók lennének. Ugyanakkor van egy fontos, a küzdelem lényegéhez tartozó pont, ahol ez a sokat használt analógia inkább gátja, semmint támogatója a politikai helyzet megértésének. Egy „normál” el?választásnak ugyanis mindig világos eljárásrendje, szabálya van. A felek többé-kevésbé el?re tudják, hogy mit kell teljesíteniük a gy?zelemhez, ahogy azzal is tisztában vannak, hogy körülbelül mennyi idejük van a céljuk eléréséhez. Egyértelm?, hogy mennyi támogatót kell gy?jteniük, hány gy?zelmet kell aratniuk, s nagyjából az is, hogy hol a folyamat végpontja. Mindez szabályozottá, kiszámíthatóvá teszi a küzdelmet, a választók, a megfigyel?k és a résztvev?k számára egyaránt.

A magyar baloldal mostani el?választása azonban nem ilyen formalizált, szabályozott küzdelem. A legfontosabb és egyre nagyobb hatással bíró jellemz?je éppen az, hogy nem úgy m?ködik, mint a világban ismert szabályos el?választások. Nem tudni, hogy mi dönti el, nem világos, hogy mikor d?l el. Vannak persze keretei: nagyjából tudható, hogy mikorra kellene eredményt hirdetni, de valójában a felek maguk döntik el, meddig versengenek, s ad absurdum akár azt is megtehetik, hogy a várhatóan növekv? nyomás dacára sem fejezik be a küzdelmet, azaz nem állapodnak meg.

Márpedig, ha egy politikai versengésnek nincsenek rögzített szabályai, akkor mindenki ott és abban jeleskedik, versenyez, amelyben er?sebbnek érzi magát. Bajnai a véleményformálókhoz szól, elfogadottságát mutatja, Mesterházy pedig szervezett pártjára és kampányerejére támaszkodik. Miután nem tudni, hol kell gy?zni a jelöltséghez, mindenki megtalálja a maga sikerét is: Bajnai egy id?közi választást hoz példának, Mesterházy az összes többit. Egy dolgot azonban senki sem tud: hol, mikor és kik hirdetnek eredményt?

Így aztán ez az el?választás inkább hasonlít egy „aki el?ször megszólal” típusú játékhoz, ahol a felek valójában maguk döntik el, hogy meddig játszanak, meddig bírják cérnával. Sok minden hathat közben rájuk: a közvélemény ítélete, a várakozások, párttársaik véleménye és persze leginkább annak tudata, hogy minél tovább húzzák, annál kevésbé valószín?, hogy akár összefogva is nyerhetnek. Ugyanakkor szinte minden pillanatban, talán még a legreménytelenebbnek látszóban is gondolhatják azt, hogy már csak egy kicsit kell kibírniuk a sikerhez, mert az ellenfél – a rá nehezed? nyomás hatására – bedobja majd a törölköz?t. Egy ilyen helyzetnek – s ez most már ebben az esetben is egyre jobban látszik - csak a józan belátás, a végkimerülés vagy valamilyen küls? kényszer vethet véget.

(Heti Válasz, 2013. április 4.)

http://torokgaborelemez.blog.hu *- A Flag Polgári Magazin partnere*

Ajánló